ปลูกป่า-พลิกฟื้นชีวิตเขาขยาย 'รองปลัดมหาดไทย'...สานต่อปอดใหม่ชัยนาท

"รองปลัดมหาดไทย" ถือฤกษ์ดีวันวิสาขบูชา-วันต้นไม้แห่งชาติ นำภาคประชาชน-ภาคราชการ ร่วมปลูกป่าเขาขยาย พลิกฟื้นเขาทะเลทรายเป็นเขาสวรรค์ สร้างปอดใหม่ชาวชัยนาท ต่อยอดเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่ออกกำลังกาย มีเส้นทางเดิน-วิ่ง-ขี่จักรยาน และแหล่งเรียนรู้ระบบนิเวศ

วันที่ 20 พ.ค. **นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย** เป็นประธานการปลูกป่าตามโครงการ **"พลิกฟื้นเขาขยายจากเขาทะเลทรายเป็นเขาสวรรค์"** ที่บริเวณเขาขยาย ต.เขาท่าพระ อ.เมือง จ.ชัยนาท ในโอกาส **วันวิสาขบูชา** และ **วันต้นไม้แห่งชาติประจำปี 2559** โดยมีประชาชน นักเรียน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนหน่วยงานราชการเข้าร่วมจำนวนกว่า 1,000 คน โดยมีกิจกรรมปลูกต้นไม้บนพื้นที่เขาขยาย ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่ที่มีความแห้งแล้งสภาพป่าเสื่อมโทรมอย่างหนัก จนได้ฉายาว่าทะเลทรายชัยนาท

นายสุทธิพงษ์ กล่าวว่า จุดเริ่มต้นของการฟื้นฟูเขาขยายเริ่มขึ้นเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็น ผวจ.ชัยนาทเมื่อปี 2557 โดยมีจุดประสงค์เพื่อพลิกฟื้นให้เขาขยายกลับคืนสภาพเป็นป่าที่สมบูรณ์ เป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ พืชพันธุ์ไม้ทั้งประจำถิ่นและพันธุ์ไม้นานาชาติ ที่ระดมกำลังทั้งงบประมาณภาครัฐและเอกชนมาปลูกไว้ที่เขาขยาย และดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายในอนาคตที่จะใช้เป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกายของชาวชัยนาท แต่ช่วงเวลา 6 เดือนที่ผ่านมาซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องประสบภาวะภัยแล้งอย่างหนัก ซึ่งเขาขยายก็ได้รับผลกระทบรุนแรงไปด้วย ทำให้ต้นไม้ส่วนหนึ่งแห้งตายจากภาวะภัยแล้ง จึงจำเป็นต้องมีการปลูกต้นไม้ซ่อมแซมในส่วนที่เสียหาย รวมทั้งปลูกใหม่ในพื้นที่ที่ยังว่างเปล่าขาดไม้ยืนต้นคลุมดิน ซึ่งเป็นที่น่ายินดีว่าได้รับความร่วมมือจากชาวชัยนาทอย่างล้นหลามในการร่วมกันแสดงความรักต่อเขาขยายในวันนี้

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 9 พ.ค.ที่ผ่านมา **นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย** ได้ร่วมประชุมกับภาคประชาคมจังหวัดชัยนาททุกภาคส่วน ประกอบไปด้วย หัวหน้าส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ และมีมติก่อตั้ง **"มูลนิธิรักษ์เขาขยายชัยนาท"** เพื่อเป็นศูนย์กลางในการระดมทุน จัดกิจกรรมในลักษณะ **"ประชารัฐ"** คือทั้งภาคราชการ ภาคประชาชนทั่วไป ตลอดจนภาคเอกชนและนักธุรกิจ เพื่อบริหารจัดการ ดูแลท่านุบำรุง และฟื้นฟูเขาขยายให้มีความยั่งยืน พลิกฟื้นกลับมามีสภาพอุดมสมบูรณ์ เพื่อหวังให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และศูนย์เรียนรู้ที่สำคัญของจังหวัด

นอกจากนั้น ได้มีการวางแผนจัดกิจกรรมตลอดทั้งปี 2559-2560 โดยตั้งเป้าหมายว่า 5 ปีจากนี้ไป เขาขยายจะอุดมสมบูรณ์ขึ้น เป็นทั้งแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ สถานที่ออกกำลังกาย มีเส้นทางเดิน-วิ่ง ขี่จักรยาน เป็นแหล่งเรียนรู้ระบบนิเวศ กิจกรรมตั้งแต่นี้เป็นต้นไป จะมีการดูแลต้นไม้ที่ปลูกไว้ให้รอดและหน้าฝนนี้จะมีกิจกรรมต่างๆ บนเขาขยายมากมาย

ทั้งนี้ เมื่อปี 2557 **นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย** ได้ริเริ่มทำ **"โครงการพลิกฟื้นเขาขยายจากเขาทะเลทรายเป็นเขาสวรรค์"** โดย

"เขาขยาย" ตั้งอยู่ที่ หมู่ 8 ต.เขาท่าพระ อ.เมือง จ.ชัยนาท มีความสูงประมาณ 120 เมตร พื้นที่ประมาณ 1,000 ไร่ เป็นพื้นที่ศูนย์ราชการประมาณ 157 ไร่ และพื้นที่ราบเชิงเขาประมาณ 843 ไร่ ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองชัยนาทประมาณ 8.6 กิโลเมตร เป็นพื้นที่ที่เคยมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยพรรณไม้และสัตว์ป่ามาก่อน แต่ได้ถูกทำลายเหลืออยู่เพียงพื้นดินที่แห้งแล้ง มีสภาพเหมือนทะเลทราย พื้นที่เป็นหินปนทราย แทบไม่มีต้นไม้ขึ้นมาคลุมเป็นเขาหัวโล้น แต่มีร่องรอยของการลักลอบขุดดินถมรังในส่วนของบริเวณโดยรอบเชิงเขาขยายบางส่วนมีราษฎรบุกรุกพื้นที่กว่า 250 ไร่ สำหรับอยู่อาศัย และประกอบอาชีพเกษตรกรรม และจากสภาพความแห้งแล้งไม่มีต้นไม้ปกคลุมทำให้ในฤดูฝนจะมีน้ำพลากเข้าท่วมพื้นที่บริเวณเชิงเขา และพื้นที่การเกษตรของประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง

โครงการพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่เขาขยายดังกล่าว ได้ผ่านความเห็นชอบจากการทำประชาคมในพื้นที่และความเห็นร่วมกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา องค์กร/เครือข่าย เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่เขาขยาย พื้นที่ 1,000 ไร่ ให้เป็นเขาสวรรค์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแบบบูรณาการ ด้วยการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพของธรรมชาติให้กลับคืนมา พัฒนาเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นสวนสาธารณะ เป็นพื้นที่ปลอดคาร์บอนไดออกไซด์ เป็นปอดกลางเมืองของชาวชัยนาท ตลอดจนให้มีเส้นทางออกกำลังกาย ทั้งจักรยาน เดิน วิ่ง และกีฬาผจญภัย เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และเป็นต้นแบบในการฟื้นฟูเขาลูกอื่นๆ ในจังหวัดชัยนาทต่อไป

√ อย่างไรก็ตามการพัฒนาและฟื้นฟูเขาขยาย **ได้รับความร่วมมือสำรวจออกแบบ และจัดผังพื้นที่จากบริษัท มหพันธ์ไฟเบอร์ซีเมนต์ จำกัด (มหาชน) คณะสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำนักงานที่ดินจังหวัดชัยนาท และสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง**

โดยจัดให้มีการทำกิจกรรมการพัฒนาและฟื้นฟูเขาขยาย เขาทะเลทราย สู่เขาสวรรค์ ประกอบด้วย การขุดคลองรอบเขาขยาย รอบแนวเขตพื้นที่ของราษฎรกันพื้นที่โครงการระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร และปลูกต้นไม้ตลอดแนวคันดิน ทำให้มีน้ำสำหรับสร้างความชุ่มชื้นให้กับผืนป่าและประชาชน และทำการเกษตรบริเวณโดยรอบโครงการยังได้รับประโยชน์ด้วย นอกจากนี้ยังจัดทำอ่างเก็บน้ำ โดยจัดแปลงจากหลุมลูกรังที่มีผู้ลักลอบขุดดินลูกรัง เพื่อให้เป็นแก้มลิง เพื่อบังคับทิศทางน้ำและสร้างความชุ่มชื้น จำนวน 5 แห่ง รวมทั้งการจัดทำเส้นทางเชื่อมโยงจากสนามกีฬาเขาพลอง สเตเดี้ยม ไปยังพื้นที่เขาขยาย เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปท่องเที่ยว และทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างสะดวก

นอกจากนี้ภายในบริเวณพื้นที่โครงการจะจัดทำเส้นทางสำหรับจักรยาน เดิน วิ่ง รอบเขาขนาดกว้าง 4-6 เมตร ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร และเส้นทางขึ้นเขา ระยะทางประมาณ 1.5 กิโลเมตร สำหรับนักท่องเที่ยวขึ้นไปทำกิจกรรมและชื่นชมทัศนียภาพที่สวยงามบนเขา

อย่างไรก็ตาม ได้มีการปลูกต้นไม้นานาชนิดให้เต็มพื้นที่เขาและบางส่วนของบริเวณเชิงเขาขยาย ทั้งไม้ยืนต้น ไม้ดอก และไม้ผล กว่า 20 ชนิด อาทิ ชัยพฤกษ์ ราชพฤกษ์ กัลปพฤกษ์ เหลืองปรีดียาธร อินทนิล เสลา ปีบ กรรเจียก พะยอม ชอนลิน ลีลาวดี ต้นกล้วย ฯ ลฯ มากกว่า 1 ล้านต้น โดยจะมีการจัดแบ่งโซนการปลูกของพันธุ์ไม้แต่ละชนิดอย่างเหมาะสม และสวยงามตามสภาพของพื้นที่ โดยเฉพาะไม้ดอกที่มีสีสันต่างๆ กัน ขณะเดียวกันสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย ได้มีสำรวจนกนานาชนิดที่อยู่ในพื้นที่เขาขยาย เมื่อปี 2558 พบว่ามีนกนานาชนิดอาศัยอยู่ในพื้นที่เขาขยายกว่าถึง 68 ชนิด

อย่างไรก็ตาม สำหรับประชาชนที่บุกรุกครอบครองพื้นที่บริเวณเขาขยายและได้มีการเจรจาขอคืนพื้นที่บางส่วนจากผู้บุกรุก ซึ่งได้รับความร่วมมือจากราษฎรเป็นอย่างดีในการส่งคืนพื้นที่ให้กับรัฐ และจังหวัดชัยนาทได้จัดทำโครงการบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์ในที่สาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท โดยการจัดสรรที่ดินบางส่วนทั้งที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรประมาณ 300 ครอบครัว เพื่อให้ราษฎรได้ครอบครองที่ดินโดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทยแล้ว ส่งผลให้ราษฎรมีความมั่นคงและมีหลักประกันในชีวิต โดยเป็นการเช่าจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสามารถถกหอดให้ทายาททางสายเลือดได้ (ห้ามซื้อขาย)